

Република Северна Македонија

Министерство за финансии

АКЦИСКИ ПЛАН ЗА СУЗБИВАЊЕ НА СИВАТА ЕКОНОМИЈА 2020-2021

НА МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ И ОРГАНИ ВО СОСТАВ

“Помалку сива економија, подобро општество!”

Во овој акциски план се вклучени мерките во надлежност и вклученост на Министерството за финансии кои се дел од Акцискиот план за формализирање на неформалната економија 2018-2020 во координација на МТСП и се додадени дополнителни мерки во делокруг на работата на Министерство за финансии.

Скопје, февруари 2020

За акцискиот план

Сивата економија претставува стратешки приоритет на Министерството за Финансии и Владата.

Поимот сива економија подразбира вршење на економски активности кои не се регистрирани и не се пријавени за даночни цели од страна на поединци, неформални групи или организации. Таа е штетна за сите граѓани на Република Северна Македонија. Сивата економија ја поткопува конкурентноста на фирмите и поединците и претставува неправична и незаконска “предност” на оние кои не ги исполнуваат законските обврски. Со избегнување на своите даночни обврски се оштетуваат сите граѓани.

Присутна е во индустриските и услужните сектори каде трансакциите и плаќањето со готови пари се вообичаен дел од работењето: градежништво, угостителство, транспорт, трговија на зелените пазари, директна продажба преку социјалните мрежи и слично.

Согласно податоците на Меѓународниот монетарен фонд (ММФ), учеството на сивата економија во севкупниот економски сектор на Република Северна Македонија изнесува 37,6 проценти¹. Според овој податок, земјата е на четвртото место во регионот на југоисточна Европа.

Сивата економија го нарушува интегритетот на целиот наш даночен систем, влијае штетно на буџетот и наплатата на приходите и со тоа ги скратува средствата за инвестиции во подобри и поквалитетно здравство, образование и услуги за сите граѓани.

Во 2018, во рамки на Министерството за труд и социјална политика објавена е Стратегија за формализација на неформалната економија 2018-2020 која има за цел да создаде основни предуслови за одржлив и континуиран економски раст, повисок животен стандард и поволно деловно окружување и да се обезбедат еднакви услови за сите учесници на пазарот, да се поддржи трансформација на неформалните економски активности во формални, како и да се спречат нелегалните текови на пари. Во следниот период предвидено е да се изврши оценка на реализацијата на акцискиот план 2018-2020 и негова ревизија.

Со цел интензивирање на реализацијата на одредени активности како и дополнување со нови активности согласно промените и новосоздадените услови во последните две години, Министерството за финансии направи надополнување на Акцискиот план со нови мерки во соработка со Царинската Управа, УЈП и Стопанските комори. Новите мерки се однесуваат на модернизација на одредени процеси, како и во областа е-трговија која зема се поголем замав и креира нелојална конкуренција на малите и средни претпријатија како главен двигател на економскиот развој.

Целта на овој Акцискиот план е да дефинира сет на таргетирани мерки и да ја забрза реализацијата на активностите за јакнење на механизмите за сузбивање на сивата економија. Со активно следење на реализацијата на активностите од Акцискиот план, се

---

¹ ММФ, Работен документ бр.19/278 Извештај за објаснување на сивата економија во Европа, објавен Декември 2019;

овозможува систематско мерење на индикаторот кој го мери учеството на сивата економија во БДП, кој до 2021 цели на намалување до ниво на 32,6 проценти, или намалување на 5 проценти во период од две години.

Акцискиот план содржи 6 приоритети кои содржат одредени мерки и активности:

1. Унапредување на процесот на мерење, следење и детектирање на сива економија;
2. Ефикасни инспекциски служби;
3. Подобрено деловно окружување за основање, раст и развој на компаниите;
4. Јакнење на свеста за сивата економија и јакнење на даночен морал;
5. Адресирање на сивата економија во е-трговија;
6. Мерки на Царинската управа во борбата против неформалната економија

Усвојувањето на овој акциски план е резултат на заложба на државата да ја сведе сивата економија на ниво што е социјално и економски прифатливо, имајќи во предвид дека нема земја каде што сивата економијата, како феномен, не постои. Одговорност е на државата да ја подобрува правната и економска околина во која најлесен и најисплатлив начин за развој на бизнисите е легалното работење, водејќи се по принципите на рамноправност, објективност и транспарентност, преку обезбедување на јасни прописи и правила лесни за следење и почитување, како и обезбедување на санкции за оние кои не ги применуваат и почитуваат.

Следните документи се веќе изготвени постојни документи, а кои се поврзани со стратегијата:

- Стратегија за формализирање на неформалната економија во Република Македонија, 2018-2022 (МТСП, февруари 2018)
- Акциски план за формализирање на неформалната економија, 2018-2020 (МТСП, јули 2018)
- Стратегија за намалување на готовината во Република Македонија (НБРМ и МФ, 2018)

Дополнително, поврзан со стратегијата е новиот комплементарен документ кој се изработува од МФ во соработка со НБРМ: Акциски план за стимулирање на безготовински плаќања 2020-2021 (МФ и НБРМ)²

---

²Во 2018 година Народната Банка на Република Северна Македонија заедно со Министерство за Финансии во соработка со банкарските институции изработи Стратегија за намалување на готовината со Акциски план кој е составен дел на стратегијата. МФ заедно со НБРМ вршат оценување и ревизија на АП и креирање на нов, надополнет Акциски план за стимулирање на безготовински плаќања 2020-2021 кој е комплементарен на Акциски план за сузбување на сивата економија 2020-2021 на Министерството за финансии.

ПРИОРИТЕТ 1: УНАПРЕДУВАЊЕ НА ПРОЦЕСОТ НА МЕРЕЊЕ, СЛЕДЕЊЕ И ДЕТЕКТИРАЊЕ НА СИВАТА ЕКОНОМИЈА

Мерка 1.1: Развој, собирање и следење на различни статистички податоци и показатели за актерите во сивата економија					
Очекуван резултат: Подобен статистички систем и зголемен капацитет на носителите на економската и социјалната политика за редовно следење и детектирање на сивата економија; Развиени индикатори за следење на сивата економија; објавени индикатори за големината на сивата економија					
Активност	Индикатор	Рок за реализација	Одговорни институции	Партнерски институции	Фискални импликации
1.1.1 Развивање на индикатори и анализа на податоци за мерење и следење на сивата економија	- развиени индикатори за следење на сивата економија. - објавени индикатори за големината на сивата економија	Четврт квартал, 2020	ДЗС ДИТ УЈП ДПИ ЦУ МТСП ДЗС МФ		61.500 ИПА Проект
1.1.2 Објава на годишни извештаи за обемот и карактеристиките на сивата економија (по имплементација на активност 1 од овој план)	- подготвени извештаи за имплементација на Акцискиот план со вклучени особеностите на сивата економија во одделни специфични дејности	Прв квартал, 2021			
1.1.3 Утврдување на мотивацијата, причините, законските одредби и тековна состојба што ги мотивираат граѓаните на сива економија	- изработка на анкета за откривање на причините за мотивација за учество во сивата економија	Втор квартал, 2021	МФ, ЦУ УЈП		/

Мерка 1.2: Воведување на активности за подобро детектирање на сивата економија

Очекуван резултат: Подобрени механизми за детектирање на сива економија; унапредени процеси за проценка на ризик и воведени нови техники на податочно рударење и спарување на податоци

Активност	Индикатор	Рок за реализација	Одговорна институција	Партнерски институции	Фискални импликации
1.2.1 Изработка на чек-листа со ставки за полесно детектирање на нерегистрирани субјекти	-олеснето и зголемено детектирање на нерегистрирани субјекти	Втор квартал, 2020	УЈП	МФ, Финансиска полиција, УФР и вклучување на МВР	/
1.2.2 Креирање на листа на санкции поврзани со неформални активности (неформални вработувања, нерегистрирана дејност и др.), утврдени од страна на надлежните инспекциски служби и УЈП	-имплементирање на санкции во регулатива	Четврт квартал, 2020	УЈП	МФ, Финансиска полиција, УФР и вклучување на МВР	/
1.2.3 Анализа и ревидирање на постоечки формулари за пријавување на сива економија	-ревидирани и подобрени формулари за пријавување на сива економија	Прв квартал, 2021	УЈП МФ УФП УФР МВР		/
1.2.4 Надоградување на регистри за увид на легални субјекти и даночни обврзници со дополнителни информации кои се од корист на инспекторите	-надополнети регистри и воведување на редовна годишна проверка од страна на МФ	Прв квартал, 2021	МФ УЈП УФП ЦУ		/
1.2.5 Примена на техники на спарување на податоци (Data	-изработка на регистри на физички лица што увезуваат стоки како	Прв квартал, 2021	МФ ЦУ		/

Mining) - следење од почеток на примена и редовно користење на техники за спарување на податоци	физички лица, во редовна постапка и преку пошта. - изработка на регистар на физички лица што увезуваат патнички автомобили. - изработка на регистри на извозници на земјоделски производи		УЈП		
1.2.6 Изработка на mirror статистика со земјите каде имаме најголема разлика во податоците	- утврдување на разликите во статистиките со одредени земји. - значително подобрување на надворешно-трговската статистика и надминување на разликите во статистичките податоци	Прв квартал, 2021	УЈП ЦУ ДЗС	Стопански комори	/
1.2.7 Изработка на нови упатства и законски одредби за прикажување на мерките и активностите, особено во делот на Народна Банка	-нови упатства и законски одредби	Втор квартал, 2021	УЈП ЦУ НБРСМ	Стопански комори	/

ПРИОРИТЕТ 2: ЕФИКАСНИ ИНСПЕКЦИСКИ СЛУЖБИ

Мерка 2.1: Јакнење на капацитетите на инспекциските служби					
Очекуван резултат: Подобрени и нови човечки и материјални капацитети во инспекциските служби; модернизирање на опремата и процесите; подобрена координација и меѓуинституционална соработка					
Активност	Индикатор	Рок за реализација	Одговорни институции	Партнерски институции	Фискални импликации
2.1.1 Зголемување на бројот на инспектори	- зголемен број на инспектори	Четврт квартал, 2020	ДИТ ДПИ УЈП ЦУ и други инспекторати	Стопански комори, USAID (Модернизација на инспекциски служби)	/
2.1.2 Организирање на програма за обучување на нови инспектори и спроведување на обуки, вклучително и обуки за е-трговија	- спроведени обуки на постојни и нови инспектори	Четврт квартал, 2020	МИОА МФ ДИТ ДПИ УЈП ЦУ и други инспекторати	Стопански комори, USAID (Модернизација на инспекциски служби)	ИПА Проект

2.1.3 Јакнење на советодавната улога и превентивните активности со зголемување на бројот на фирми кои добиле едукација врз основа на утврдена нерегистрирана дејност (УЈП) и % од овие фирми кои ја регистрирале дејноста	- бројот на фирми кои добиле едукација врз основа на утврдена нерегистрирана дејност (УЈП) и - обуки (едукација) и изработка на едукативна брошура со чекори од неформална до формална економска дејност	Трет квартал, 2020	УЈП инспекциските служби ОРМ	-	/
2.1.4 Таргетирани образовни кампањи за специфични области во царинското работење - Запознавање на сите државни органи и инспекторати за значењето на меѓуинституционалната соработка, особено меѓу инспекциските служби и органите за спроведување на законите	- обуки на царински и даночни инспектори за принципите и методите на царинско вреднување. - обуки на царински и даночни и царински инспектори за трансферни цени. - обуки на царински и даночни инспектори за меѓународни финансиски текови.	Трет квартал, 2020	ЦУ	УЈП, МЕ	

Мерка 2.2: Воведување на дигитален систем за инспекторати "Е-инспектор"

Очекуван резултат: Дигитално поврзување на инспекторатите со цел сите инспекторати да користат иста база на податоци; Олесенета и поефикасна работа на инспекторатите; Подобра координација и подобра проценка на ризикот;

Активност	Индикатор	Рок за реализација	Одговорни институции	Партнерски институции	Фискални импликации
-----------	-----------	--------------------	----------------------	-----------------------	---------------------

2.2.1 Креирање на пилот платформа со поврзување на 3 инспекторати	-воспоставена пилот платформа на Е-инспектор	Прв квартал, 2021	МИОА МФ ДПИ УЈП ЦУ	Стопански комори	ИПА Проект
2.2.2 Обуки на инспекторатите за користење на Е-инспектор	-обучени инспектори за користење на Е-инспектор	Прв и втор квартал, 2021	МИОА МФ ДПИ УЈП ЦУ	Стопански комори	/
2.2.3 Лансирање на Е-инспектор платформата со сите поврзани инспекторати	-воспоставен модул за дигитален преглед и следење на случаи како дел од сивата економија	Втор квартал, 2021	МИОА МФ ДПИ УЈП ЦУ	Стопански комори	ИПА Проект

ПРИОРИТЕТ 3: ПОДОБРО ДЕЛОВНО ОКРУЖУВАЊЕ ЗА ОСНОВАЊЕ, РАСТ И РАЗВОЈ НА КОМПАНИИТЕ

Мерка 3.1: Јакнење на советодавната улога на институциите

Очекуван резултат: Зголемување на соработката помеѓу приватниот и јавниот сектор; Едукација на компании од страна на институциите

Активност	Индикатор	Рок за реализација	Одговорна институција	Партнерски институции	Фискални импликации
-----------	-----------	--------------------	-----------------------	-----------------------	---------------------

3.1.1 Изработка на консолидиран план за потенцијални консултации и обуки кои им се потребни на фирмите	-изработен план	Прв квартал, 2021	МФ УЈП ЦРСМ Инспекциски служби	Стопански комори ОРМ	/
3.1.2 Воведување на неколку „отворени денови“ во месецот за консултации и неформални обуки на фирмите	-реализирани „отворени денови“ и листа на заинтересирани компании	Прв квартал, 2021	МФ МЕ УЈП ЦРСМ Инспекциски служби	Стопански комори	/
3.1.3 Изработка на чек- листа на новорегистрирани субјекти каде што ќе можат да се информираат за: даноци, царини, увозни и извозни процедури итн.	-изработена сеопфатна чек-листа за новорегистрирани субјекти и јавно објавена на вебсајт и во просториите на засегнатите институции	Прв квартал, 2021	МФ МЕ УЈП ЦРСМ	Стопански комори	/
3.1.4 Составување, дизајн и промовирање на едукативна брошура со чекори од неформална до формална економска дејност (ОРМ)	-изработена едукативна брошура (дигитална верзија + печатена)	Прв квартал, 2021	МФ УЈП ЦРСМ Инспекциски служби		/
3.1.5 Изработка на платформа на Централен регистар на РСМ за поедноставна регистрација на мали и средни претпријатија (пријавување на вработени, ДДВ итн.)	-воспоставена Функционална платформа на ЦРСМ за регистрација МСП	Прв квартал, 2021	ЦРСМ УЈП АВРСМ		

ПРИОРИТЕТ 4: ЈАКНЕЊЕ НА СВЕСТА ЗА СИВАТА ЕКОНОМИЈА И ЈАКНЕЊЕ НА ДАНОЧНИОТ МОРАЛ

Мерка 4.1: Лансирање на информативно-едукативна платформа за сива економија

Очекуван резултат: Лансирана веб страна (платформа) за сива економија со цел зголемување на свеста за сивата економија и консолидирање на сите поврзани активности кои се преземаат и ќе се преземаат за сузбивање на сивата економија

Активност	Индикатор	Рок за реализација	Одговорна институција	Партнерски институции	Фискални импликации
4.1.1. Анализа, мапирање и креирање на платформа за сива економија	- лансирана платформа за сива економија	Втор квартал, 2020	МФ УЈП ЦУ	ГиЗ Стопански комори, АЕТМ	Поддршка за имплементација од ГиЗ

Мерка 4.2: Едукативна кампања за подигнување на свеста за сивата економија и јакнење на даночен морал

Очекуван резултат: Подигнато ниво на свест за штетноста на сивата економија и зајакнат даночен морал

Активност	Индикатор	Рок за реализација	Одговорна институција	Партнерски институции	Фискални импликации
4.2.1 Организирање на хакатон за изработка на креативни предлози и стратегија за национална кампања за подигнување на свеста за сивата економија и јакнење на даночниот морал	-одбран победнички тим/компанија која ќе ги реализира активностите	Прв квартал, 2021	МФ ФИТР и победничката компанија на хакатонот од Активност 2.2.1 МФ	/	ФИТР /
4.2.2 Имплементација на	-имплементирана маркетинг	Прв квартал,		/	

кампањата со едукативни видео содржини и промотивни активности	стратегија за зголемување на свеста и јакнење на даночниот морал	2021			
--	--	------	--	--	--

Мерка 4.3: Стимулирање на фискализација и јакнење на даночен морал преку наградна игра

Очекуван резултат: Зголемување на даночен морал; Зголемен број на пријавени нерегуларности за неизвадање фискални сметки; Зголемена наплата на приходи по основ на ДДВ

Активност	Индикатор	Рок за реализација	Одговорни институции	Партнерски институции	Фискални импликации
4.3.1 Имплементација и следење на наградната игра МојДДВ #МојаНаграда ³	- пораст на активни корисници на мобилната апликација МојДДВ - пораст во бројот на скенирани сметки и наплатен ДДВ. - пораст во бројот на пријавени нерегуларности	Тековно 2020 (крај на наградната игра 15.12.2020)	МФ УЈП ДЛМ	/	Награден фонд во рамки на планираните буџетски средства
4.3.2 Анализа за наградба на мобилната апликација со нова функционалност-можност за донации со преглед на законската регулатива за спроведување	-спроведена анализа на можностите за имплементирање на нова функционалност/ опција за донирање на дел од износот на собраниот ДДВ по избор на граѓаните	Прв квартал 2021	МФ УЈП МП	/	/

³Наградната игра МојДДВ #МојаНаградаа беше лансирана на 15ти Декември 2019 како надградба и унапредување на мерката МојДДВ која започна во јули 2019 година со која граѓаните добиваат 15% поврат на ДДВ-то од скенираните сметки преку мобилната апликација. Наградната игра покрај доделување на дневни, месечни и главни парични награди инкорпорира и едукативни пораки при секое скенирање на фискална сметка со цел информирање и едуцирање на граѓаните за даноците.

ПРИОРИТЕТ 5: АДРЕСИРАЊЕ НА СИВА ЕКОНОМИЈА ВО Е-ТРГОВИЈА

Мерка 5.1: Едукативни кампањи за формите и важноста на борбата против сивата економија во е-трговијата					
Очекуван резултат: Подигнување на јавната свест за штетните последици од сивата економија во е-трговијата и нејзино препознавање за само-заштита и спречување на измамени потрошувачи					
Активност	Индикатор	Рок за реализација	Одговорни институции	Партнерски институции	Фискални импликации
5.1.1 Создавање кратки едукативни видеа за штетноста на сивата економија во е-трговијата и нивна промоција на социјалните мрежи, државни веб-страници и партнерски институции, во приемни оддели на општини и јавни компании, градски превоз итн.	-креирани едукативни видеа и реализирана онлајн кампања	Четврт квартал, 2020	МФ	АЕТМ (преку проект на USAID за развој на деловниот екосистем)	/
5.1.2 Едукативни видеа за сигурност и безбедност при онлајн плаќање кај легални ентитети	-креирани едукативни видеа и реализирана кампања за намалување на "плаќање на рака"	Прв квартал, 2021	МФ	АЕТМ	/

Мерка 5.2: Детектирање и справување со нерегистрирани продавачи

Очекуван резултат: Воведена регулатива со која ќе се подобри евиденцијата на актерите во е-трговијата и нерегистрираните дејности

Активност	Индикатор	Рок за реализација	Одговорна институција	Партнерски институции	Фискални импликации
5.2.1 Креирање на систематско решение за детектирање на нерегистрирани продавачи на социјални медиуми и преку веб страни и креирање сет на мерки за справување и спречување	-забранети-блокирани детектирани профили на социјални мрежи	Прв квартал, 2021	ДПИ ЦУ МЕ МВР		/
5.2.2 Креирање на едукативна програма за внесување во системот на детектираните нерегистрирани е-продавачи	-број на лица кои добиле советодавни услуги и број на нови регистрирани правни субјекти	Прв квартал, 2021	ДПИ ЦУ	React	/

Мерка 5.3: Подобрена контрола на царински служби на е-трговија

Очекуван резултат: Забрзување на процесот на увоз на пратки и намалување на нелегален увоз

Активност	Индикатор	Рок за реализација	Одговорна институција	Партнерски институции	Фискални импликации
5.3.1 Воведување на нови	-воведени скенери за pre-arrival	Прв квартал, 2021	МФ		/

технологии за скенирање на пратки			УЈП ЦУ Агенција за пошти		
5.3.2 Зголемена контрола на производи/добра наменети за е-трговија	-модернизирани процеси во царинската управа за подобро регулирање и контрола на е-трговија.	Прв квартал, 2021	МФ УЈП ЦУ		/

Мерка 5.4. Детектирање и справување со нерегистрирани понудувачи на сметководствени услуги

Очекуван резултат: Намалување, во крајна цел целосно елиминирање на нерегистрирани понудувачи на сметководствени услуги, преку соодветни системски долгорочни решенија

Активност	Индикатор	Рок за реализација	Одговорна институција	Партнерски институции	Фискални импликации
5.4.1 Детектирање и справување со нерегистрирани понудувачи на сметководствени услуги	-директно промовирање на силна и стабилна сметководствена професија. -индиректно учество во борбата против сивата економија во сите други сектори од стопанството, преку измена на законските одредби од Законот за сметководствени работи, односно донесување на нов Закон за сметководствени работи	Втор квартал, 2021	МФ		/

Мерка 5.5: Унапредување и реализирање на оперативен надзор на Законот за забрана на вршење на нерегистрирана дејност

Очекуван резултат: Воведување на ефикасни законски решенија и ревидирање на постојните законски одредби, со цел предвидување на флексибилен, воедно и безбеден модел за отворање на електронски продавници, преку предвидување на соодветни услови за регистрирање на е-бизнисот

Активност	Индикатор	Рок за реализација	Одговорна институција	Партнерски институции	Фискални импликации
5.5.1 Унапредување и реализирање на оперативен надзор на Законот за забрана на вршење на нерегистрирана дејност	-спроведување анализа и со надлежното министерство за економија да се видат можности за измена на законот. -воведување на регулатива според која сите македонски електронски сервиси кои нудат отворање на електронски продавници на нивните домени, при регистрацијата на продавниците ќе мора да бараат даночен број на субјектот кој ја отвора продавницата со што ќе се обезбеди и почитување на Законот за забрана за вршење на нерегистрирана дејност и зголемување на даночните приходи	Прв квартал, 2021	МФ МЕ Надлежни инспекторати		/

Мерка 5.6: Воведување на електронски картички за регистрација на учесниците во игрите на среќа

Очекуван резултат: Предвидување на сигурно законско решение, кое ќе овозможи воспоставување на систем за следење на учесниците во игри на среќа, преку софтверски системи

Активност	Индикатор	Рок за реализација	Одговорна институција	Партнерски институции	Фискални импликации
5.6.1 Воведување на електронски картички за регистрација на учесниците во игрите на среќа	- разгледување на можности и изнаоѓање на решенија со приредувачите на игри на среќа за воспоставување на систем за следење на играчите, преку софтверски системи.	Втор квартал, 2021	МФ		/

ПРИОРИТЕТ 6: МЕРКИ НА ЦАРИНСКАТА УПРАВА ВО БОРБАТА ПРОТИВ НЕФОРМАЛНАТА ЕКОНОМИЈА

Мерка 6.1: Утврдување на мотивацијата за учество во неформалната економија

Очекуван резултат: Детектирање на клучните фактори за мотивација во учество во неформалната економија и преземање на ефикасни мерки за дестимулација на субјектите во однос на насочувањето на своите економски активности во „сивата зона“

Активност	Индикатор	Рок за реализација	Одговорна институција	Партнерски институции	Фискални импликации
6.1.1 Утврдувањена мотивацијата за учество во неформалната	- изработка на анкета за откривање на причините за мотивација за учество во	Прв квартал, 2021	МФ ЦУ		/

економија	сивата економија. - изработка на список со мерки и активности за менување на законски прописи, подзаконски акти и упатства на сите учесници во царинската постапка.				
-----------	--	--	--	--	--

Мерка 6.2: Таргетиран образовни кампањи за специфични области во царинското работење

Очекуван резултат: Подобрување на стручните кадри од областа инспекторските служби во надлежните институции, во насока на ефикасни резултати во борбата против сивата економија

Активност	Индикатор	Рок за реализација	Одговорна институција	Партнерски институции	Фискални импликации
6.2.1 Поголемо запознавање на сите државни органи и инспекторати за значењето на меѓуинституционалната соработка, особено меѓу инспекциските служби и органите за спроведување на закон	- обуки на царински и даночни инспектори за принципите и методите на царинско вреднување. - обуки на царински и даночни инспектори за трансферни цени. - обуки на царински и даночни инспектори за меѓународни финансиски текови.	Прв квартал, 2021	МФ ЦУ УЈП		/

Мерка 6.3: Примена на техники на спарување на податоци со цел таргетирање на одредени сектори

Очекуван резултат: Изработка на прецизни регистри, со цел ефикасно лоцирање на релевантните сектори, во кои е евидентирано највисоко ниво на сива економија

Активност	Индикатор	Рок за реализација	Одговорна институција	Партнерски институции	Фискални импликации
6.3.1 Почеток на примена на редовно користење на техники за спарување на податоци	- изработка на регистри на физички лица кои увезуваат стоки како физички лица, во редовна постапка и преку пошта. - изработка на регистар на физички лица кои увезуваат патнички автомобили. - изработка на регистри на извозници на земјоделски производи.	Прв квартал, 2021	МФ ЦУ		/

Мерка 6.4: Извршување на активности на огледална статистика – Mirror statistics, со цел да се утврдат разликите со статистиките на одредени земји

Очекуван резултат: Спроведување на релевантна компаративна анализа и соодветна примена на позитивните примери од компаративните искуства

Активност	Индикатор	Рок за реализација	Одговорна институција	Партнерски институции	Фискални импликации
6.4.1 Значително подобрување на надворешно-трговската статистика и надминување на разликите во статистичките податоци	-изработка на mirror статистика со земјите со кои имаме најголема разлика во податоците. - изработка на нови законски текстови и упатства за прикажување на мерките и активностите, особено во делот	Прв квартал, 2021	МФ ЦУ, НБРСМ		/

	на НБРСМ				
--	----------	--	--	--	--